ÁRSINS VITANARFRÓÐU

KAPPING 2020/21

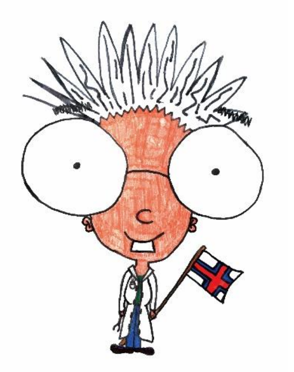

SPURDÓMUR: HVUSSU VEIT EG AT EG SÍGGI SAMA LIT SUM TÚ?

Granskarar: 6. Flokkur á Sandoyar Meginskúla

INNGANGUR

Vit eru 6.fl. á Sandoyar Meginskúlanum í flokkinum ganga 14 børn, 9 gentur og 5 dreingir. Vit vildu luttaka í Vitarnarfóðu 2021. Vit vildu vera við, tí vit halda tað vera sera áhugavert at granska. Vit settu okkum niður og skrivaðu á pappír um ting, sum vit undrast á, so skrivaðu vit allar undrarnar á eina talvu, so valdu vit at stemma uppá tí bestu undranina. Eftir at hava funnið eina undran fóru vit at skiva hypotesur, um hvussu vit hildu vit kundu finna svar uppá tað, sum vit undraðust á. vit hava arbeitt í nógvum smáum bólkum, sum hava gjørt ymiskar kanningar. Og so hava vit eisini funnið okkum vitan um eyga í bókum og hugt eftir youtube video, um hvussu eyga kann síggja litir.

Lærari:

Fríðgerð í Soylu Selfoss

Fridgerd.selfoss@skulin.fo

Luttakarar:

Amanda, Annika, Bára, Beinir, Dánial, Elsebeth, Hannah, Jógvan, Magnus, Rebekka, Ronja, Ró, Rúnar, Suxy

Vit loyva, at frágreiðingin verður løgd á gransking.fo, og
at tilfar úr henni kann verða nýtt til marknaðarføring

INNIHALD

1. Hetta undrast vit á

2. Hví er tað so?

3. Legg eina ætlan

4. Savna upplýsingar

- Vitan eyga
- Lit og orð test
- Lit blinda test
- Lit test 1
- Lit test 2

5. Hetta eru vit komin fram til

6. Sig øðrum frá

Fylgiskjøl

- Fylgiskjal 1: Spurnarblað til Orð og lit kanning
- Fylgiskjal 2: Leinkir til Litkanning 1 og Litkanning 2
- Fylgiskjal 3:Úrslit til frá Litblindakanning
- Fylgiskjal 4: Úrslit frá Litkanning 1
- Fylgiskjal 5: Urslit frá Litkanning 2

1. HETTA UNDRAST VIT Á

Vit undrast á hvørjar farvur vit síggja, og um vit øll síggja teir somu litirnar tá ið vit hyggja eftir teimum.

So um tú kanska heldur at gras er grønt, og tú sær kanska blátt, og eg síggji kanska lilla. Ella vit síggja kanska blátt, men er tað sama bláa litin vit síggja?

Tí spyrja vit:

Hvussu vita vit at eg síggi tað sama sum tú?

2. HVÍ ER TAÐ SO?

Eg haldi at fólk sum ikki eru farviblind ella ikki síggja meira enn tann vanligi persónurin sær, so haldi eg at øll síggja líka ella næstan líka. Vit kunnu gera fleiri lit-kanningar og spyrj fleiri fólk og vita um tey síggja sama lit.

Og vissi onkur sigur at okkurt er blátt og onkur annar sigur at tað er turkis, so haldi eg bara at tey hava lært tað annarleiðis. Vit kunnu kanna við litblina-kanning.

. LEGG EINA ÆTLAN

- Vit ætla at leita eftir vitan um eyga á internetinum og í bókum.
- Vit ætla at gera ein litblinda test.
- Vit ætla eisini at gera ein lit-kanning við nógvum ymiskum litum.
- Vit ætla eisini at gera ein li-kanning við tingum sum vit funnu á internetinum og sum vit eiga sjálvi.
- Vit ætla eisini at gera ein lit og orð test.

4. SAVNA UPPLÝSINGAR

Vitan um eyga

Vit hava valt at finna vitan um eyga og savna upplýsningar um eyga tí vit vilja vita um vit síggja sama lit. Sjónin er týdningarmesti sansur okkara. Vísindarmen halda, at 80% av øllum tí, tú minnist, hevur tú sæð t.d. vakurt sólsetur og at læra at leggja saman tøl í skúlanum.
Hornhinnan sum situr fremst í eyganum og eygnasteinurin lova ljósi inn í eyga. Eyga stýrir sjálvt hvussu nógv ljós sleppur inn fyri at verja eyga. So verður ein ein mynd verður gjørd á nethinnuni. Myndirnar tú sær inni í eyganum eru ikki størri enn eitt frímerki. So lítil er støddin í eyganum, har ið myndin verður gjørd, og nervakyknur fanga hana.
Hesar nervakyknurnar sita aftast á nethinnuni, sum liggur inni í eyganum. Nethinnan hevur tvey sløg av kyknum, sum ávirkast av ljósi, tær eita stavir og keylur. Keylurnar eru góðar at skilja litir. Men teimum tørvar nógv ljós. Stavirnir virka best tá tað er myrkt, men teir skilja ikki litir. Í myrkri brúkar tú mest stavirnar, tí tú sær tú ikki litir í myrkri.

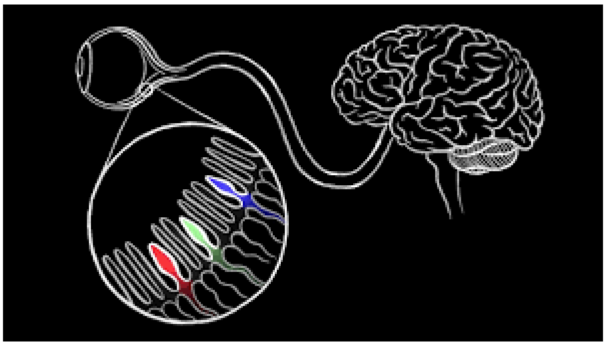

Vit hava trý sløg av keylum, tær senda boð til heilan um reyðan, grønan ella bláan lit. Men um vit síggja gult so senda bæði reyða keylan og grøna keylan boð til heilan, tað er tí at grønt líkist eitt sindur grønum og eitt sindur reyðum og tá báðar keylurnar senda boð til heilan í senn, so skilur heilin tað sum gult. Tey sum eru litblind, hava ikki allar keylurnar líka sum onnur. Tey kava kanska ikki reyðar keylur ella grønar keylur, tí síggja tey ikki líka nógvar litir sum tey sum hava reyðar og bláar og grønar[1].

[1] https://www.youtube.com/watch?v=I8_fZPHasdo, Mannakroppurin s. 12, Mannakroppurin og hvussu hann starvar s. 30

Orð og lit kanning:

Vit byrjaðu at gera ymiskar kanningar. Tann fyrsta var ein Orð-lit kanning.Vit gjørdu eitt word skjal har vit skrivaðu nøvnini á farvum og skiftu farvina til eina aðra farvu t.d. reytt, blátt og ljósareytt, hetta gjørdu vit við farvunum: reytt, blátt, gult, lilla, grønt, svart og ljósareytt. Vit fingu nakrar næmingar og ein lærara at lesa orðini hart fyri okkum, í meðan vit tóku tíð. Og so bóðu vit tey siga litirnir á orðinum, og har tóku vit eisini tíð. So góðu vit teimum eitt pappír har vit spurdu tey, hvat tey hildu vera verri, at lesa orðið ella siga litin á orðinum, eisini bóðu vit tey skriva hví tey hildu tað.

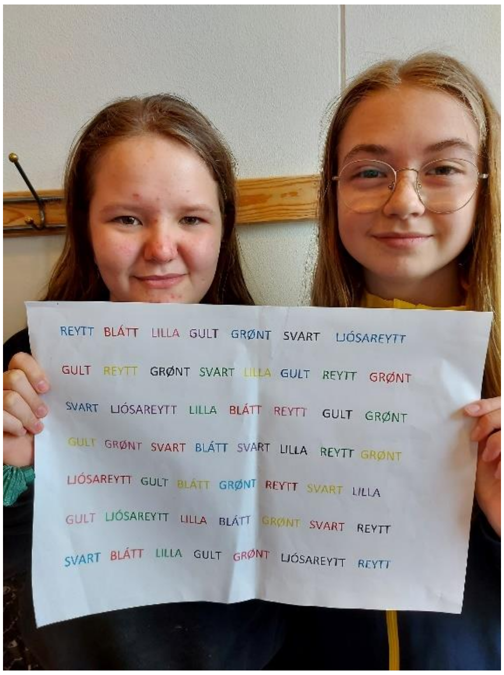

Vit hava funnið útav, at øll hildu tað vera verri at siga lit enn at lesa orðið.

Hvat var verri at siga?	til samans
Lit	20
Orð	0

Tað síggja vit eisini í úrslitinum, har stendur at øll tóku longri tíð at siga litin enn orðið.

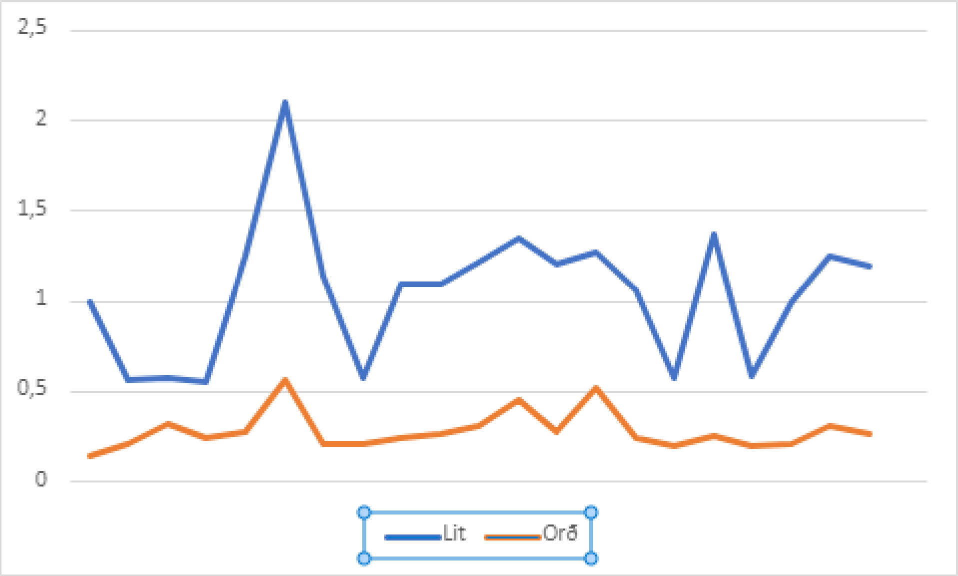

Vit hava ikki funnið út av við hesari kanningini um vit síggja sama lit. Tað, sum vit hava funnið út av, er at sjálvt um eyga sær bæði litin og orðið í senn, so fokuserer heilin meiri uppá orðið enn uppá litirnar. Tað er sum um orðið yvirtekur litin. Onkur, sum var við í kanningini royndi at halda fyri orðið og bara síggja ein part av ti, fyri bara at síggja litin og soleiðis gera tað nemmari.

Litblinda-kanning

Vit hava gjørt eina litblinda kanning á Microsoft Forms, har vit fóru at vita um øll síggja mun á litum t.d. vit koyrdu kanska eitt blátt fýra tal og eina reyða bakrund og so skuldu tey svara uppá tað á Forms

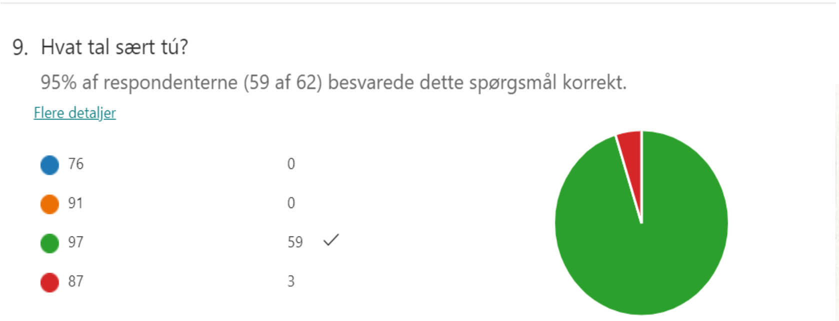

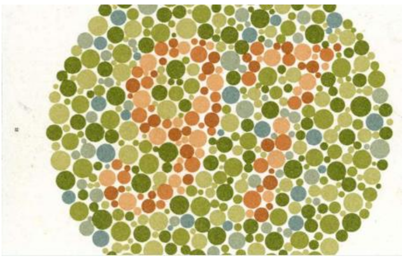

.

Her sóu 59 fólk talið 97 og 3 fólk sóu 87

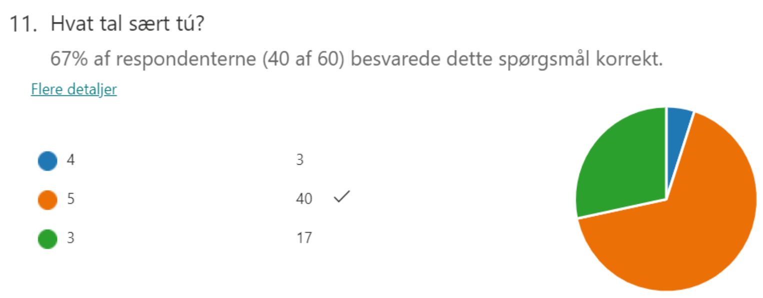

40 fólk sóu eitt 5 tal og 17 valdu sóu eitt 3 tal og 3 sóu eitt 4 tal.

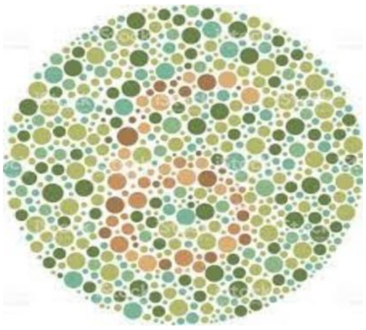

Ein sá talið 8 og 39 sóu talið 6

Tað sum vit funnu út av var at næstan øll sóu tøli í rundingunum. Tað halda vit tey gjørdu tí tey sóu kláraðu at gera mun á litunum. Tey sóu mun á myrkum og ljósum litum. Tað sum tey flestu høvdu tað ringt við at finna talið í uppgávu 11. Her vóru nógvir bjartir litir blandaðir saman, kanska tað var tí. Vit hesari royndini funnu vit út av at næstan øll síggja mun á litum, og eisini eitt sindur at øll síggja ikki líka tí at øll søgdu ikki sama tal. Tað kann kanska betýða at vit síggja ikki sama lit.

Lit-kanning 1

Vit gjørdu eina lit-kanning fyri at finna útav, hvussu tey í skúlanum sóu myndirnar, sum vit funnu á netinum. Vit funnu myndir á internetinum, av tingum sum fólk ikki síggja uppá sama máta sum t.d. ein kjóli, sum nøkur halda er bláður og svartur, og onnur halda hann er gull og hvítur, í meðan onnur kanska síggja okkurt annað.

Vit høvdu eisini eina mynd av einum skógvi, sum nøkur halda er gráður og turkis og onnur, halda at hann er ljósareyður og hvítur.

Vit funnu eisini eina mynd av jarðberum, sum nøkur halda eru grá og turkis og nøkur halda at tey eru lilla og neon blá, og nøkur halda at tey eru nakað annað.

Tað vóru mest fólk sum hildu at kjólin er bláður og svartur, men tað vóru eisini nógv sum søgdu at hann er gull og hvítur.

Her søgdu nógv mest at jarðerini eru grá og turkis men tað vóru eisini nokkso nógv sum søgdu at tey vóru okkurt annað.

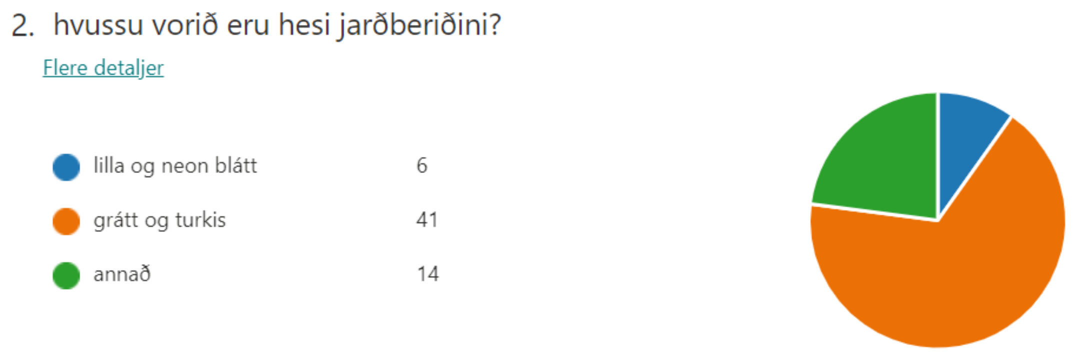

Her vóru tað mest sum søgdu at skógvurin er gráður og turkis men tað vóru eisini nokkso nógv sum hildu at kjólin er hvítur og ljósareyður.

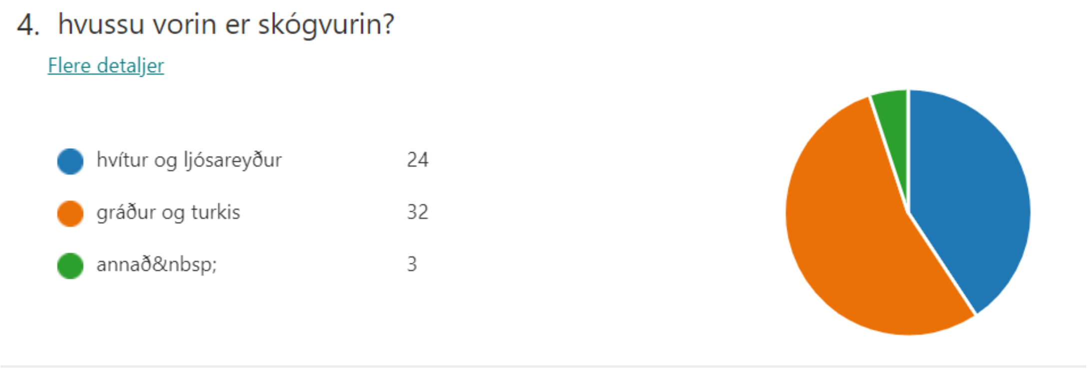

Vit hava funnið útav at nógv ikki sóu tað sama, sum onnur. Í kanningini um skógvarnar og kjólan var tað umleið helvt um helvt hvønn lit tey sóu. Í hesari kanningini sóu vit at øll sóu ikki líka. Men hví ikki øll síggja akkurát líka tá tey síggja hesar myndirnar vita vit ikki. Summi søgdu aftaná at tá tey hugdu eftir myndinum fleiri ferð skifti kjólin ella skógvur lit. Onkur sá eisini onkrar aðrar litir enn tað sum var at velja í millum.

.

Lit-kanning 2

Vit hava gjørt eina spurnarkanning á Forms har vit settu t.d. fleiri ymiskar reyðar litir og ymiskar grønar litir og ymiskar lillaðar litir og spurdu, hvat tey hildu var tann reyði liturin. Allir vóru reyðir, men myrkareytt og ljósareytt og okkurt er kanska meiri appilsingult.

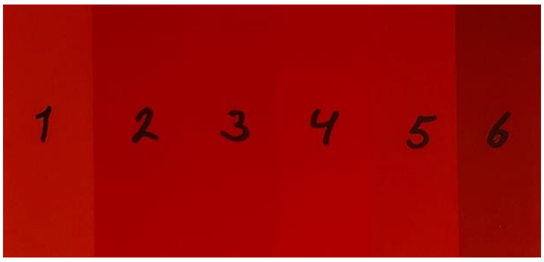

Við tað reyða síggja vit at tey flestu siga at nr. 3 er tað reyða, men tað er eisini nógv sum siga at nr. 2 er tað reyða.

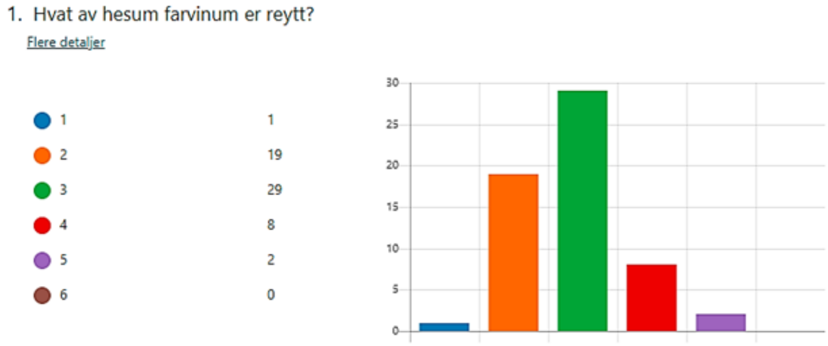

Við tann grøna síggja vit at tey flestu siga at nr. 2.

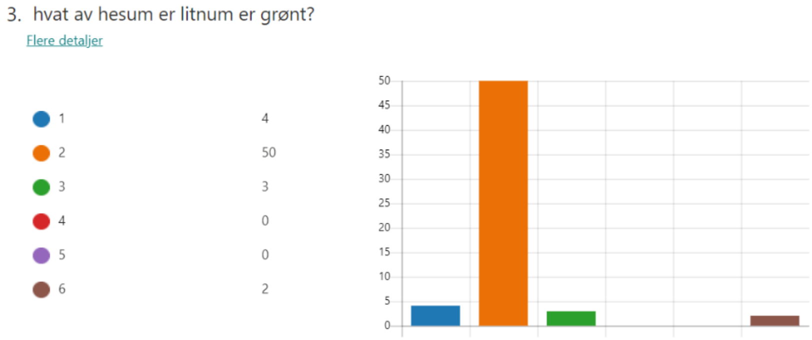

Men tá ið vit spurdu tey um turkis, høvdu flestu svara nr.5. men nógv høvdu eisini svara nr. 2 og nr. 3. Tað sum nokso stuttligt við turkis er at her hava nógv svara sera ymiskt. Kanska síggja vit ikki turkis líka ella hava vit ikki øll lært líka hvat turkis er.

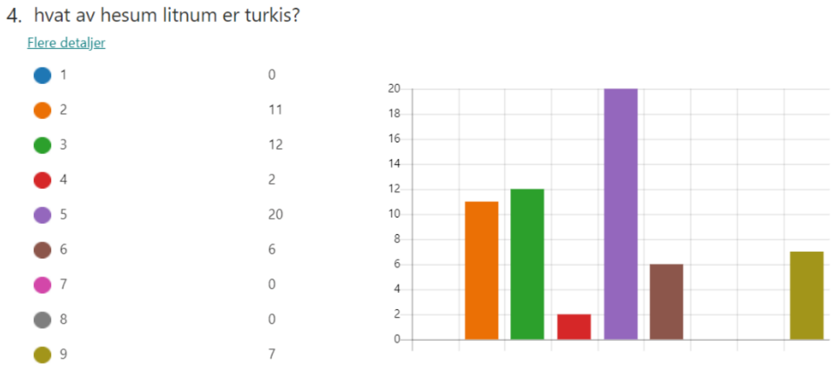

So vit hava funnið út av at at tað er ymsikt hvussu vit síggja litirnar og onkuntíð síggja vit líka. Vit halda at tað er kanska tí vit hava lært litirnar heimani frá. Men tá vit hyggja eftir turkis so síggja vit hvussu ymiskt øll hava svarað og tað kann kanska vera tí at tað er ein litur sum vit ikki síggja líka. Tá vit skrivaðu um eyga so funnu vit út av at ljós ger sum vit síggja litir. Kanska onkur hevur siti har sum tað er ljóst og so síggja tey litirnar uppá ein máta og kanska hevur onkur siti har sum tað ikki er so ljóst og so hava tey sæð teir uppá ein annan máta.

5. HETTA ERU VIT KOMIN FRAM TIL

Vit eru komin fram til at fyri at síggja litir mugu vit hava ljós tí eyga brúkar nervakyknurnar sum eru keylur at senda boð til heilan um hvønn lit vit síggja. Um tað er myrkt brúka vit nervakyknurnar sum eita stavar og tær siga bara um nakað er ljóst ella myrkt.

Vit eru eisini komin fram til at sjálvt um eyga sær bæði litin og orðið í senn, so fokuserer heilin meiri uppá orðið enn uppá litirnar. Tað er sum um orðið yvirtekur litin. Í Litblindakanningini sóu vit at næstan øll síggja mun á litum, og eisini eitt sindur at øll síggja ikki líka tí at øll søgdu ikki sama tal. Tað kann kanska betýða at vit síggja ikki sama lit.

So vit hava funnið út av at at tað er ymsikt hvussu vit síggja litirnar og onkuntíð síggja vit líka. Vit halda at tað er kanska tí vit hava lært litirnar heimani frá. Tá vit skrivaðu um eyga so funnu vit út av at ljós ger sum vit síggja litir. Um vit ikki standa í sama stað ella venda burtur frá ljósinum tá vit hyggja eftir onkrum so síggja vit kanska ikki sama lit. Vit vita ikki helt sikkurt um tað er soleiðis. Vit kundu gjørt fleiri royndir, við ljósi og myrkri. Eisini kundu vit gjørt royndir við syskjum og vita um tey søgdu líka so kundu vit kanska funni út av um tað var tí tey høvdu lært tað heima hvussu ein litur eitur.

6. SIG ØÐRUM FRÁ

Vit fara at siga øðrum frá við at heingja plakatir upp á skúlanum har vit greiða frá um úrslitini frá teimum ymsiku kanningunum og tað vit hava funnið útav´, um hvussu eyga sær litir. Vit fara eisini at leggja fram fyri skúlanum.

FYLGISKJØL

Fylgiskjal 1: Spurnarblað til Orð og lit kanning

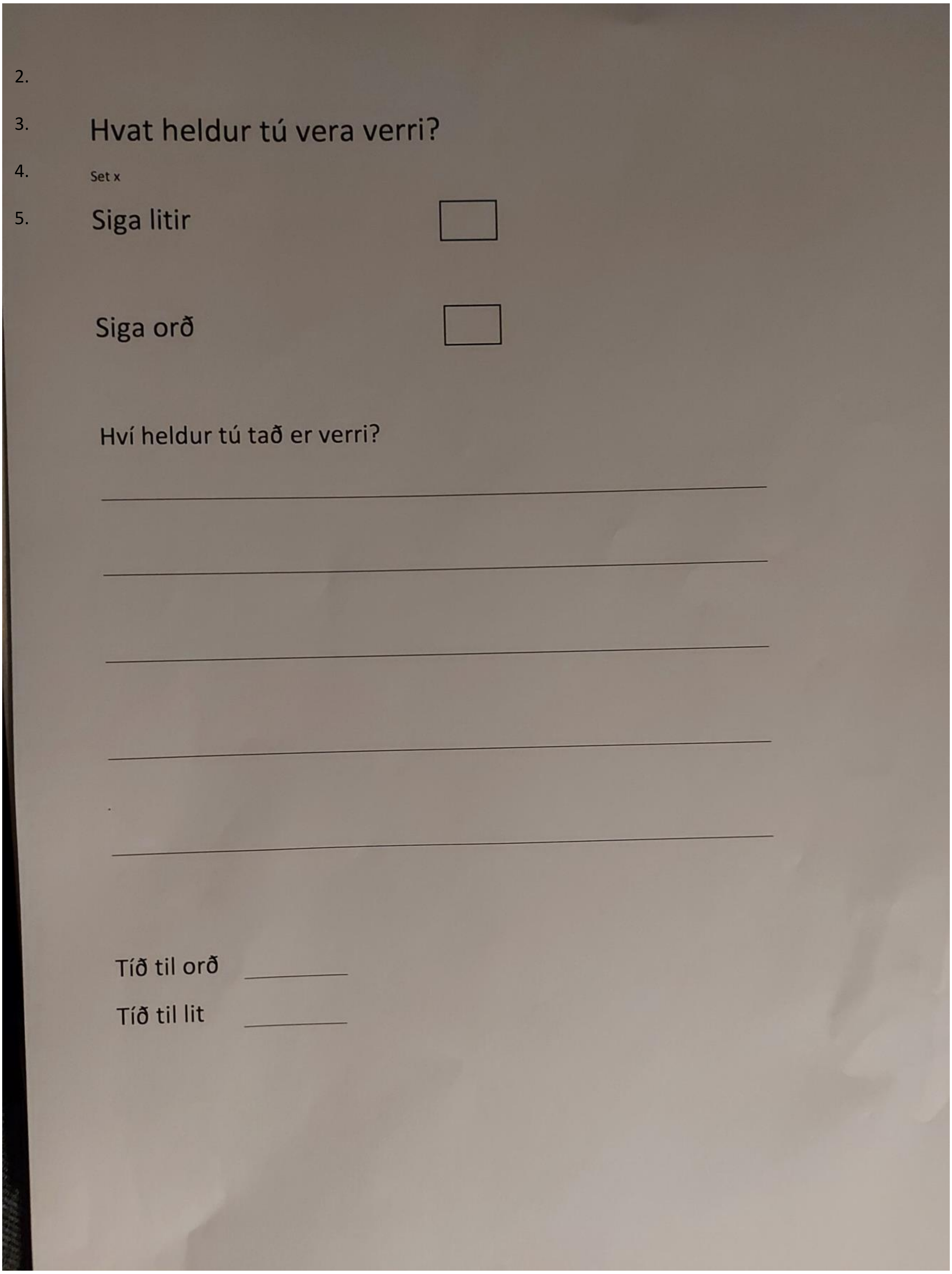

2.

3. Hvat heldur tú vera verri?

4. Set x

5. Siga litir ☐

Siga orð ☐

Hví heldur tú tað er verri?

____

____

____

____

____

Tíð til orð ________

Tíð til lit ________

Fylgiskjal 2 : Leinkir til lit-kanningarnar

Lit-kanning 1

https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=TWbUsi8C20e3cWLMLmUxR_cTghnctvhJpAgiRSb-HcxUNVkzWTFRT1FOSVZPTTdIN1JWNTNVNTNMTy4u

Lit-kanning 2

https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=TWbUsi8C20e3cWLMLmUxR7iysAcX3EJChYjuKlEQZGFUQUtEUUMxTEYxVzAxTFQ0TlNOT0dHQVpGSS4u

Fylgiskjal 3: Úrslit litblinda-kanning

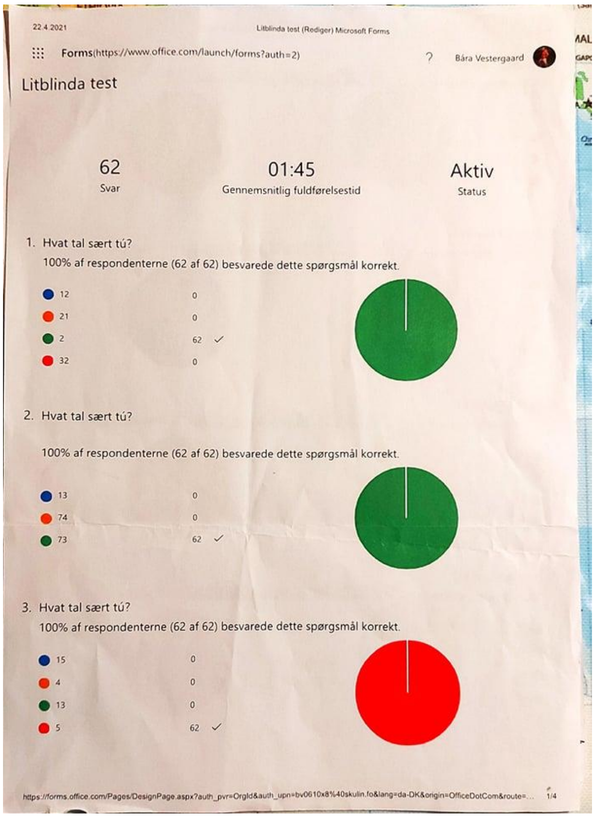
22.4.2021 Litblinda test (Rediger) Microsoft Forms

Forms(https://www.office.com/launch/forms?auth=2) ? Bára Vestergaard

Litblinda test

62 Svar | 01:45 Gennemsnitlig fuldførelsestid | Aktiv Status

1. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (62 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

12	0
21	0
2	62 ✓
32	0

2. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (62 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

13	0
74	0
73	62 ✓

3. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (62 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

15	0
4	0
13	0
5	62 ✓

https://forms.office.com/Pages/DesignPage.aspx?auth_pvr=OrgId&auth_upn=bv0610x8%40skulin.fo&lang=da-DK&origin=OfficeDotCom&route=... 1/4

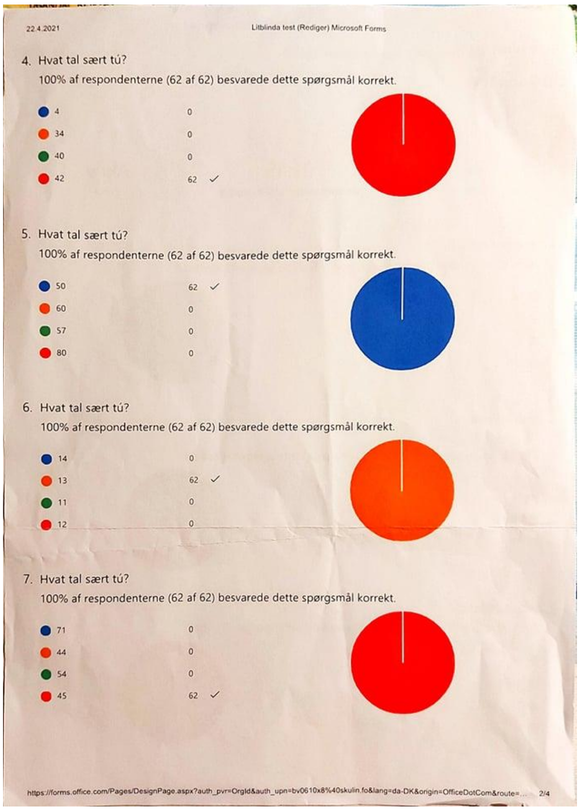
22.4.2021 Litblinda test (Rediger) Microsoft Forms

4. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (62 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

4	0
34	0
40	0
42	62 ✓

5. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (62 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

50	62 ✓
60	0
57	0
80	0

6. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (62 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

14	0
13	62 ✓
11	0
12	0

7. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (62 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

71	0
44	0
54	0
45	62 ✓

https://forms.office.com/Pages/DesignPage.aspx?auth_pvr=OrgId&auth_upn=bv0610x8%40skulin.fo&lang=da-DK&origin=OfficeDotCom&route=... 2/4

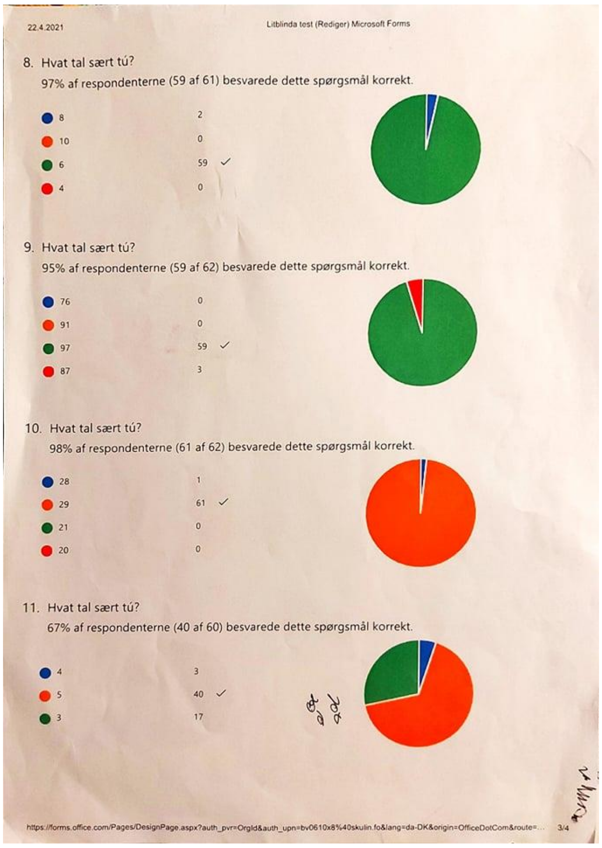
22.4.2021 Litblinda test (Rediger) Microsoft Forms

8. Hvat tal sært tú?
97% af respondenterne (59 af 61) besvarede dette spørgsmål korrekt.

8	2	
10	0	
6	59	✓
4	0	

9. Hvat tal sært tú?
95% af respondenterne (59 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

76	0	
91	0	
97	59	✓
87	3	

10. Hvat tal sært tú?
98% af respondenterne (61 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

28	1	
29	61	✓
21	0	
20	0	

11. Hvat tal sært tú?
67% af respondenterne (40 af 60) besvarede dette spørgsmål korrekt.

4	3	
5	40	✓
3	17	

https://forms.office.com/Pages/DesignPage.aspx?auth_pvr=OrgId&auth_upn=bv0610x8%40skulin.fo&lang=da-DK&origin=OfficeDotCom&route=... 3/4

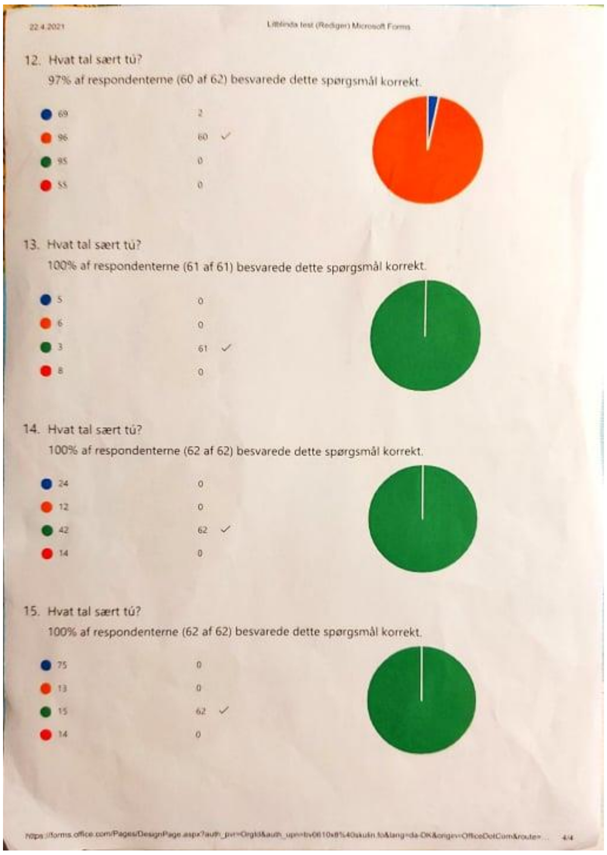
22.4.2021 Litblinda test (Rediger) Microsoft Forms

12. Hvat tal sært tú?
97% af respondenterne (60 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

69	2	
96	60	✓
95	0	
55	0	

13. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (61 af 61) besvarede dette spørgsmål korrekt.

5	0	
6	0	
3	61	✓
8	0	

14. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (62 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

24	0	
12	0	
42	62	✓
14	0	

15. Hvat tal sært tú?
100% af respondenterne (62 af 62) besvarede dette spørgsmål korrekt.

75	0	
13	0	
15	62	✓
14	0	

https://forms.office.com/Pages/DesignPage.aspx?auth_pvr=OrgId&auth_upn=bv0610x8%40skulin.fo&lang=da-DK&origin=OfficeDotCom&route=... 4/4

Fylgiskjal 3: Lit-kanning 1

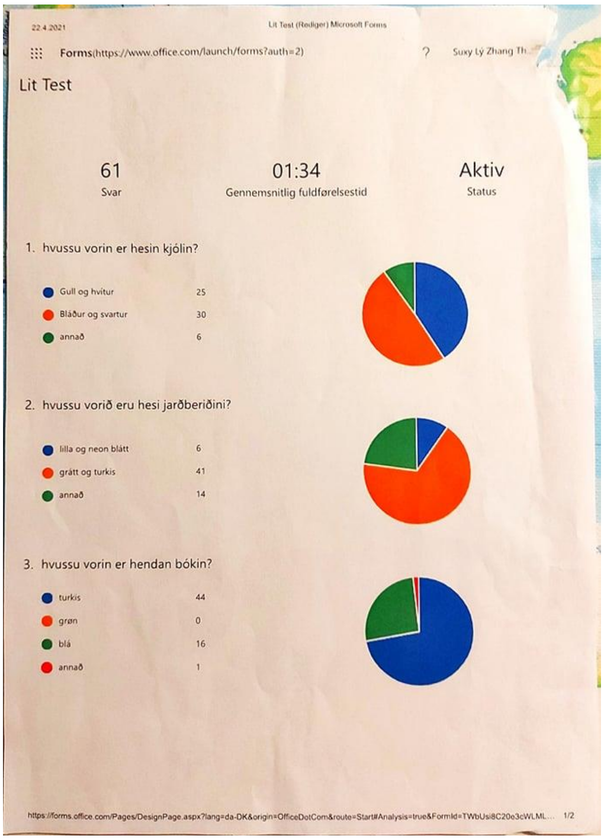
22.4.2021 Lit Test (Rediger) Microsoft Forms

Forms(https://www.office.com/launch/forms?auth=2) ? Suxy Lý Zhang Th...

Lit Test

61 Svar | 01:34 Gennemsnitlig fuldførelsestid | Aktiv Status

1. hvussu vorin er hesin kjólin?

Gull og hvitur	25
Bláður og svartur	30
annað	6

2. hvussu vorið eru hesi jarðberiðini?

lilla og neon blátt	6
grátt og turkis	41
annað	14

3. hvussu vorin er hendan bókin?

turkis	44
grøn	0
blá	16
annað	1

https://forms.office.com/Pages/DesignPage.aspx?lang=da-DK&origin=OfficeDotCom&route=Start#Analysis=true&FormId=TWbUsi8C20e3cWLML... 1/2

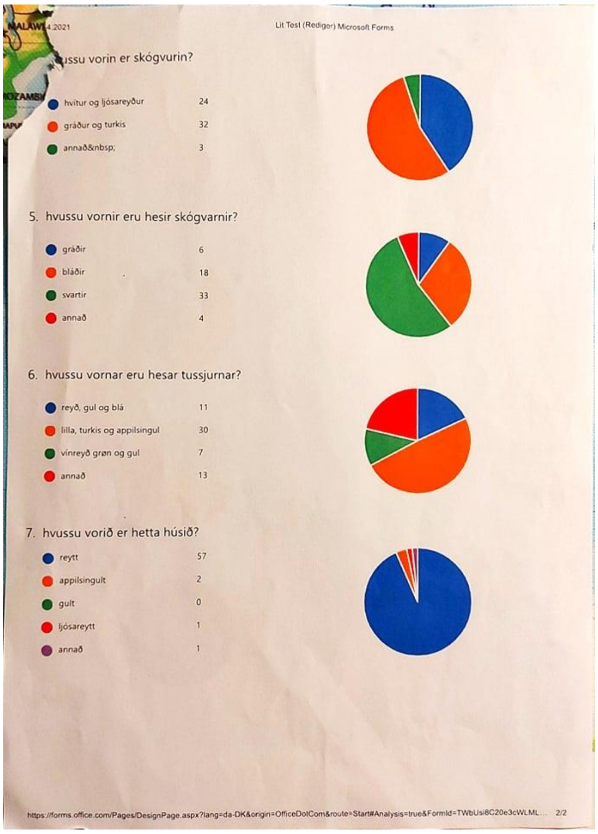
...4.2021 Lit Test (Rediger) Microsoft Forms

...ussu vorin er skógvurin?

hvitur og ljósareyður	24
gráður og turkis	32
annað	3

5. hvussu vornir eru hesir skógvarnir?

gráðir	6
bláðir	18
svartir	33
annað	4

6. hvussu vornar eru hesar tussjurnar?

reyð, gul og blá	11
lilla, turkis og appilsingul	30
vínreyð grøn og gul	7
annað	13

7. hvussu vorið er hetta húsið?

reytt	57
appilsingult	2
gult	0
ljósareytt	1
annað	1

https://forms.office.com/Pages/DesignPage.aspx?lang=da-DK&origin=OfficeDotCom&route=Start#Analysis=true&FormId=TWbUsi8C20e3cWLML... 2/2

Fylgiskjal 5: Lit-kanning